

ใหม่ล่าสุด !

ตรงตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรใหม่
สำหรับ **นักเรียนชั้น ป.4**

TOP

ป.4

วิชา สังคมศึกษา

- สรุปเนื้อหาแบบเจาะลึก ชัดเจน เข้าใจง่าย (ทั้งเทอมต้นและเทอมปลาย)
- ศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนทุกเรื่อง ด้วยตัวเองอย่างได้ผล
- แบบฝึกหัดเพื่อทดสอบความรู้ ครอบคลุมทุกประเด็น พร้อมเฉลยอย่างละเอียด

เหมาะสำหรับ

นักเรียน ที่ต้องการทบทวนเนื้อหาอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อผลสอบที่ยอดเยี่ยม
ครู-อาจารย์ และผู้ปกครอง ถ้าหวั่นใช้เป็นคู่มือประกอบการสอนเสริม
เพื่อประสิทธิภาพสูงสุด และเสริมความเข้าใจในแต่ละเรื่องยิ่งขึ้นควรใช้ควบคู่กับหนังสือ " ชุด TEST "

คำนำ

หนังสือ ชุด TOP เป็นหนังสือคู่มือเตรียมสอบแนวใหม่ เหมาะสำหรับนักเรียนที่ต้องการทบทวนเนื้อหาอย่างละเอียด เพื่อผลการสอบที่ยอดเยี่ยม และสำหรับครูอาจารย์ เพื่อใช้เป็นคู่มือประกอบการสอน ซึ่งได้จัดพิมพ์แยกวิชา-แยกชั้น ตามระดับการศึกษาของนักเรียน ดังนี้

- **TOP ระดับประถมต้น** (ชั้น ป.1, ป.2 และ ป.3) มีทั้งหมด 15 เล่ม (วิชาละ 1 เล่ม/ชั้น) โดยพิมพ์แยกเป็นชั้นละ 5 วิชา คือ คณิตศาสตร์, ภาษาไทย, สังคมศึกษา, วิทยาศาสตร์ และ ภาษาอังกฤษ

- **TOP ระดับประถมปลาย** (ชั้น ป.4, ป.5 และ ป.6) มีทั้งหมด 15 เล่ม (วิชาละ 1 เล่ม/ชั้น) โดยพิมพ์แยกเป็นชั้นละ 5 วิชา คือ คณิตศาสตร์, ภาษาไทย, สังคมศึกษา, วิทยาศาสตร์ และ ภาษาอังกฤษ

- **TOP ระดับมัธยมต้น** (ชั้น ม.1, ม.2 และ ม.3) มีทั้งหมด 15 เล่ม (วิชาละ 1 เล่ม/ชั้น) โดยพิมพ์แยกเป็นชั้นละ 5 วิชา คือ คณิตศาสตร์, ภาษาไทย, สังคมศึกษา, วิทยาศาสตร์ และ ภาษาอังกฤษ

หนังสือ TOP เล่มนี้ สำนักงานบัณฑิตแนะแนว ได้มอบให้ผู้เขียนทำการปรับปรุง, เพิ่มเติม และแก้ไขความผิดพลาดต่างๆ จากต้นฉบับเดิม ทั้งในส่วนของการสรุปเนื้อหา, แบบฝึกหัด และเฉลย เพื่อให้มีความสมบูรณ์ตรงตามหลักสูตรการศึกษาใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือนี้จะอำนวยประโยชน์แก่นักเรียนและครูอาจารย์มากพอควร และหากพบข้อบกพร่องประการใด โปรดแจ้งให้ทางสำนักงานทราบด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

สำนักงานบัณฑิตแนะแนว

TOP ชั้น ป.4 วิชาสังคมศึกษา

กองบรรณาธิการ : ไพจิตร ศุภพิมล กัญญาณัฐ ฟูพล ลิทธิชัย นิยมสิทธิ์ วิภาพร ประมวล

คอมพิวเตอร์ : เพียว ชาวบ้านช่อง สุจิตตา ไชยจันลา สาริกา โกรัมย์
เพชรไพลิน รอดนาค ประไพพร ไช่ม่วง

ศิลปกรรม : วุฒิภัทร จันทรินาค อธิรุทธ พงษ์ศิริรัตน์ ปรีดาวรรณ ชลชีพ
สันติ วิเศษสุทธิ ณรงค์ศักดิ์ รอดนาค

เจ้าของ : สำนักงานบัณฑิตแนะแนว

เลขที่ 1033/4 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. 10400

โทรศัพท์ 02-2794808 และ 02-6195844 แฟกซ์ 02-6171820

พิมพ์ที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดรุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์

เลขที่ 195/6 หมู่ 5 ซอยพุทธบูชา 44 แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กทม. 10140 โทรศัพท์ 02-8706301-3

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2537 : ห้ามลอกเลียน คัดลอก จัดพิมพ์ หรือทำซ้ำ

ไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ก่อนได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร

สารบัญ

● สารและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา.....	4
---	---

ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

◎ ศาสนาในประเทศไทย.....	6
● พุทธศาสนา	11

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

◎ การปกครองระบอบประชาธิปไตย	37
● สถาบันพระมหากษัตริย์	40
◎ พลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย.....	42
● สิทธิเด็ก	45

เศรษฐศาสตร์

◎ เศรษฐกิจพอเพียง	55
● เงิน	57
◎ การบริโภค	59
● การบริการ	61
◎ อาชีพในชุมชน	64
● การพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจในชุมชน	75
◎ สหกรณ์	76

ประวัติศาสตร์

● การนับทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ	96
◎ ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์	96
● หลักฐานทางประวัติศาสตร์	99
◎ ประวัติศาสตร์ชาติไทย	99
● โบราณสถาน โบราณวัตถุ และมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น	107

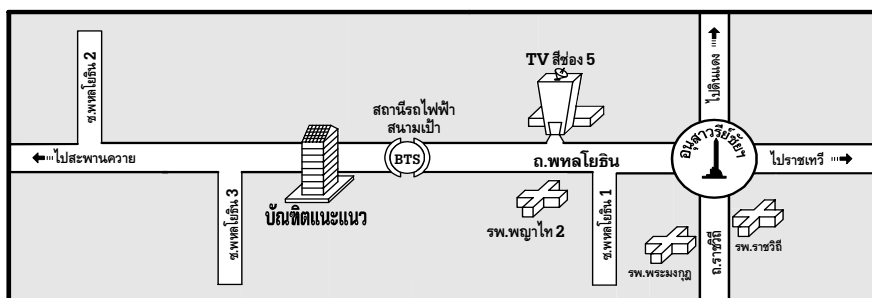
สารบัญ

ภูมิศาสตร์

◎ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	125
● ประเทศไทย	129
◎ ที่ตั้งและรูปร่าง	130
● การแบ่งภาคภูมิศาสตร์	131
◎ ลักษณะภูมิประเทศ	131
● ประชากร	137
◎ การดำรงชีวิตของคนไทย	138

ฉายแบบฝึกหัดท้ายบท

◎ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	153
● หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม	154
◎ เศรษฐศาสตร์	154
● ประวัติศาสตร์	157
◎ ภูมิศาสตร์	158

สำนักงานบ้นทิตแนแนว 1033/4 ถ.พหลโยธิน สามเสนใน พญาไท กทม. 10400

เวลาทำงาน 08.00-17.00 น. Website : www.bunditnaenaew.com

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ เปิดทุกวัน (จันทร์-อาทิตย์) โทรศัพท์ 02-2794808 แฟกซ์ 02-6171820

ฝ่ายประสานงานโรงเรียน-ร้านค้า เปิดเฉพาะวันจันทร์-วันศุกร์ โทรศัพท์ 02-2794433 แฟกซ์ 02-2796611

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระที่ ๑ : ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

- มาตรฐาน ส ๑.๑ : รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
- มาตรฐาน ส ๑.๒ : เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ ๒ : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

- มาตรฐาน ส ๒.๑ : เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข
- มาตรฐาน ส ๒.๒ : เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ ๓ : เศรษฐศาสตร์

- มาตรฐาน ส ๓.๑ : เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ
- มาตรฐาน ส ๓.๒ : เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ ๔ : ประวัติศาสตร์

- มาตรฐาน ส ๔.๑ : เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ
- มาตรฐาน ส ๔.๒ : เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น
- มาตรฐาน ส ๔.๓ : เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ ๕ : ภูมิศาสตร์

- มาตรฐาน ส ๕.๑ : เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่ และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรฐาน ส ๕.๒ : เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

ศาสนาในประเทศไทย

ประเทศไทยมีประชาชนหลายเชื้อชาติ อีกทั้งให้สิทธิ์ประชาชนในการเลือกนับถือศาสนา แต่ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 95 นับถือศาสนาพุทธ พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรง นับถือพุทธศาสนา และทรงเป็นองค์อัครศาสนูปถัมภกทุกศาสนา

ศาสนาในประเทศไทย มีดังนี้

ศาสนาพุทธ

มีถิ่นกำเนิดในประเทศอินเดีย มีศาสดา คือ พระพุทธเจ้า ทรงพระนามว่า พระมหาสมณโคดม และมีพระนามเดิมว่า เจ้าชายสิทธัตถะ คัมภีร์ทางศาสนา คือ พระไตรปิฎก

หลักคำสอน ทรงสอนให้เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม ทำความดี ละเว้นความชั่ว ทำจิตใจให้บริสุทธิ์

ศาสนาคริสต์

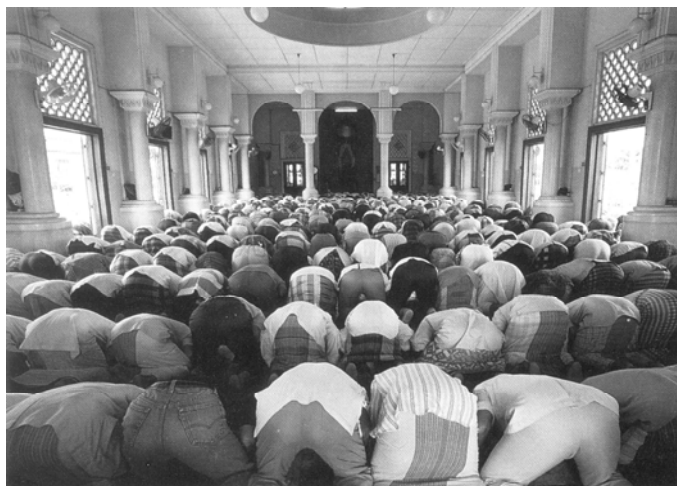

มีถิ่นกำเนิดในดินแดนปาเลสไตน์ ประเทศอิสราเอล มีพระเยซูเป็นพระศาสดา นับถือพระเจ้า คือ พระยะโฮวาห์ คัมภีร์ทางศาสนา คือ ไบเบิล

หลักคำสอน พระเยซูสอนให้มีความรัก และความเมตตาเพื่อนมนุษย์ สอนให้เชื่อในพระเจ้า และปฏิบัติตามหลักบัญญัติ 10 ประการ คือ

1. นับถือพระเจ้าองค์เดียว
2. ไม่บูชารูปเคารพใดๆ
3. ไม่ออกพระนามพระเจ้าโดยขาดความเคารพ
4. วันสปาโต เป็นวันศักดิ์สิทธิ์ที่ต้องปฏิบัติพิธีกรรม
5. จงเคารพนับถือบิดามารดาของตน
6. จงอย่าฆ่าคน
7. จงอย่าล่วงประเวณีชายหญิง
8. จงอย่าลักทรัพย์
9. จงอย่าเป็นพยานเท็จใส่ร้ายเพื่อนบ้าน
10. จงอย่าโลภเอาทรัพย์ของเพื่อนบ้าน ภรรยาของเพื่อนบ้าน และทาสของเพื่อนบ้าน

ศาสนาอิสลาม

มีถิ่นกำเนิดในประเทศซาอุดีอาระเบีย พระศาสดา คือ พระนบีมุฮัมมัด นับถือพระเจ้า คือ พระอัลลอฮ์

หลักคำสอน ศาสนาอิสลามเน้นเรื่องศรัทธา 6 ประการ และหลักปฏิบัติ 5 ประการ ดังนี้

หลักศรัทธา 6 ประการ

1. ศรัทธาในพระเจ้า
2. ศรัทธาในบรรดาทูตของพระเจ้า
3. ศรัทธาต่อบรรดาศาสนทูตของพระเจ้า
4. ศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์
5. ศรัทธาต่อวันแห่งการตอบแทน
6. ศรัทธาต่อกฎสวรรค์ที่พระเจ้าทรงลิขิต

หลักปฏิบัติ 5 ประการ

1. จะต้องกล่าวปฏิญาณตน
2. จะต้องนมัสการ (นมาซ หรือละหมาด) วันละ 5 เวลา
3. จะต้องถือศีลอดในเดือนรอมฎอน
4. จะต้องบริจาคทรัพย์ตามศาสนบัญญัติ (ซะกาต)
5. จะต้องไปประกอบพิธีฮัจญ์ ณ นครเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

ศาสนาซิกข์

มีถิ่นกำเนิดในมณฑลปันจาบ ประเทศอินเดีย ผู้ให้กำเนิดศาสนา คือ ครูนानักเทพ

หลักคำสอนที่สำคัญ สามัคคี เสมอภาค ศรัทธา และภักดี ศาสนาซิกข์ถือว่าพระผู้เป็นเจ้าทรงเป็นจุดหมายปลายทางของทุกคน เมื่อทุกคนจงรักภักดีต่อพระผู้เป็นเจ้า จะได้ชื่อว่าเป็นคนดีและสามารถหลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิด

ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

มีถิ่นกำเนิดในประเทศอินเดีย เป็นศาสนาที่ไม่มีศาสดาเป็นตัวตน แต่นับถือในพระเจ้า เรียกว่า ตริมูรติ ประกอบด้วย พระผู้เป็นเจ้า 3 องค์ คือ พระศิวะ พระนารายณ์ และพระพรหม

หลักปฏิบัติที่สำคัญ คือ พิธีกรรม คัมภีร์คำสอน ซึ่งคัมภีร์คำสอนของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เรียกว่า คัมภีร์พระเวทหรือไตรเพท

ประวัติศาสตร์ของศาสนาต่างๆ

1. นบีมุฮัมมัด

ศาสดาของศาสนาอิสลาม คือ **ท่านนบีมุฮัมมัด** ประสูติเมื่อ ค.ศ. 570 ที่เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

มุฮัมมัดเกิดที่กรุงเมกกะราวปี ค.ศ. 570 ในวัยเด็กอพยพตามกองคาราวานรอนแรมไปในทะเลทราย และได้แต่งงานกับนางคอดีญะ เมื่อมุฮัมมัดอายุ 40 ปี ได้พบกับกาเบียล เทวทูตที่นำพระวจนะจากพระเจ้ามาประทานว่า มนุษย์ควรเชื่อถือและเคารพพระเจ้าเพียงองค์เดียว คือ **พระอัลลอฮ์**

ในยุคนั้นมนุษย์เชื่อว่าพระเจ้ามียาหลายองค์ และพวกเขาไม่ต้องการเปลี่ยนศาสนา จึงได้ขับไล่มุฮัมมัด

มุฮัมมัดมาอยู่ที่เมืองเมดินา และจัดตั้งชุมชนมุสลิมขึ้นเป็นครั้งแรก ศาสนาอิสลามจึงเกิดขึ้นที่นี่และเผยแผ่ไปทั่วโลก มุฮัมมัดกลายเป็นศาสดาของศาสนาอิสลาม โดยท่านได้ประกาศว่า **“ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระอัลลอฮ์ ให้ทำลายรูปเคารพให้สิ้น เพราะถือว่าไม่มีวิญญาณ”**

2. พระเยซู

ศาสดาของศาสนาคริสต์ คือ **พระเยซู** พระองค์มีชีวิตอยู่เมื่อราว 2,000 ปีที่แล้ว ร่วมกับสมัยยุคโรมัน ชาวคริสต์เชื่อว่าเป็นบุตรของพระเจ้า

พระเยซูเป็นบุตรของมารีภรรยาของโยเซฟ ช่างไม้ ทรงประสูติที่เมือง เบธเลเฮม

โยเซฟ มารี และพระเยซูต้องเดินทางไปประเทศอียิปต์เพื่อหนีให้พ้นจากการล่าสังหารของกษัตริย์เฮโรด

พระเยซูเป็นเด็กที่ฉลาด พูดจาฉะฉาน เมื่ออายุได้ 12 ปี บรรดานักบวชทั้งหลายต่างก็พากันยกย่องชื่นชมท่าน

เมื่อเจริญวัยขึ้น พระเยซูได้พบกับนักบุญจอห์นผู้ให้ศีลจุ่ม พระเยซูจึงได้รับศีลจุ่มในแม่น้ำจอร์แดน

พระเยซูตรัสว่า **“มนุษย์ทุกคนเปรียบเสมือนญาติพี่น้อง ต้องมอบความรักให้แก่กัน”** นอกจากนั้นคำสอนที่มีชื่อเสียง คือ **“ถ้าใครมาบหน้าทางแก้มขวาของท่าน ก็จงหันแก้มซ้ายให้เขาตบอีกทีหนึ่ง”**

การประกาศคำสอนของพระองค์ได้รับความสำเร็จ ทำให้นักพรตชาวยิวเกรงว่าชาวยิวจะหันมาศรัทธาพระองค์หมด จึงกล่าวหาว่าพระองค์เป็นกบฏ และไปฟ้องร้องกับทางการ

พระองค์จึงถูกประหารชีวิตโดยการตรึงไม้กางเขนเมื่อพระชนมายุครบ 33 พรรษา ซึ่งลัทธิโรมันคาทอลิกถือว่า พระเยซูได้สละชีวิตเพื่อไถ่บาปให้มนุษย์

พุทธศาสนา

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

1. พระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธ โดยมีวัด โบสถ์ วิหาร เจดีย์ และพระพุทธรูปเป็นเสมือนตัวแทนของพระพุทธศาสนา ในขณะที่พระสงฆ์ได้รับการยกย่องให้เป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชน เป็นศูนย์กลางของความเคารพ ความเชื่อถือ และความร่วมมือ ตลอดจนเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้ประชาชนมีความรัก ความสามัคคี และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2. วัดเป็นศูนย์รวมการทำความดีและพัฒนาจิตใจ

วัดเป็นศาสนสถานทางพระพุทธศาสนาได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย โดยเป็นศูนย์กลางของการอบรมสั่งสอนคุณธรรม จริยธรรม เป็นศูนย์กลางในการทำความดีและพัฒนาจิตใจของคนในสังคม เช่น ฝึกสมาธิ สวดมนต์ ไหว้พระ ศึกษาหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา

3. วัดเป็นสถานที่ประกอบศาสนพิธี

วัดเป็นสถานที่ประกอบศาสนพิธีของพระสงฆ์ และชาวพุทธทั่วไป เช่น อุปสมบท ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า เวียนเทียน หรือทำบุญประเพณีต่างๆ

4. วัดเป็นแหล่งทำกิจกรรมทางสังคม

วัดใช้เป็นศูนย์กลางในการทำกิจกรรมทางสังคมของคนในชุมชน เช่น การจัดประเพณีท้องถิ่นตามเทศกาลต่างๆ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของชุมชน การส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาชุมชน และกิจกรรมสังคม ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะมีพระสงฆ์เป็นผู้นำ

พุทธประวัติ

พุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย โดยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงนิมนต์พระสงฆ์จากลังกา (ประเทศศรีลังกา) เข้ามาเผยแผ่และสั่งสอนประชาชน และถือว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ เนื่องจากเป็นศาสนาที่มีผู้นับถือมากที่สุด

นอกจากนี้คนไทยยังสามารถเลือกนับถือศาสนาอื่นๆ ได้ตามความเชื่อถือ ศรัทธา เพราะทุกศาสนามีจุดหมายที่สอนให้มนุษย์เป็นคนดี และอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข องค์พระมหากษัตริย์ของไทยทรงนับถือพุทธศาสนา และเป็นองค์อัครศาสนูปถัมภก ซึ่งหมายถึงทรงอุปถัมภ์ส่งเสริมศาสนาอื่นๆ ในประเทศไทยเช่นกัน

1. การประสูติและชีวิตวัยเยาว์

พระพุทธเจ้ามีพระนามเดิมว่า เจ้าชายสิทธัตถะ ทรงเป็นพระราชโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะ กษัตริย์แห่งตระกูลศากยวงศ์ กรุงเมืองกบิลพัสดุ์ และพระนางสิริมหามายา เจ้าหญิงแห่งตระกูลโกลิยวงศ์ แห่งเมืองเทวทหะ ประสูติในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ก่อนพุทธศักราช 80 ปี ณ สวนลุมพินีวัน ประเทศเนปาล

เมื่อประสูติได้ 5 วัน พระเจ้าสุทโธทนะโปรดให้มีพิธีขนานพระนาม และทำนายพระลักษณะ พระองค์ทรงได้พระนามว่า **สิทธัตถะ** ซึ่งแปลว่า **ผู้มีความสำเร็จสมปรารถนา** จากนั้นเหล่าพราหมณ์ได้ทำนายพระลักษณะ พราหมณ์ส่วนใหญ่เห็นด้วยตามคำทำนายของอสิตดาบสที่ทำนายว่า หากพระกุมารครองราชสมบัติจะได้เป็นจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่ หากออกผนวชจะได้เป็นศาสดาเอกของโลก มีเพียงพราหมณ์หนุ่มโกณฑัญญะที่ทำนายว่า พระกุมารจะออกผนวช และได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแน่นอน

เมื่อประสูติได้ 7 วัน พระมารดาทรงสิ้นพระชนม์ พระเจ้าสุทโธทนะจึงโปรดให้พระนางปชาบดีโคตมีซึ่งเป็นน้ำเป็นผู้เลี้ยงดู พระเจ้าสุทโธทนะต้องการให้พระราชโอรสครองราชสมบัติต่อจากพระองค์ ไม่ต้องการให้ออกผนวช จึงให้เจ้าชายสิทธัตถะศึกษาเล่าเรียนกับครุวิศวามิตร เจ้าชายสิทธัตถะทรงขยันหมั่นเพียร มีพระสติปัญญาเฉลียวฉลาด สามารถศึกษาวิชาความรู้ต่างๆ จบในเวลาอันรวดเร็ว

เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะมีพระชนมายุได้ 16 พรรษา พระเจ้าสุทโธทนะทรงโปรดให้สร้างปราสาท 3 หลัง ให้เป็นที่ประทับอย่างสุขสบายทั้ง 3 ฤดู และทรงขอเจ้าหญิงยโสธรา (นางพิมพา) มาอภิเษกเป็นพระชายาของเจ้าชายสิทธัตถะด้วยมีพระประสงค์จะโน้มน้าวใจให้เจ้าชายสิทธัตถะอยู่ครองราชสมบัติ

2. ออกผนวช

วันหนึ่งเจ้าชายสิทธัตถะได้เสด็จประพาสพระนคร ทรงพบเห็นเทวทูต 4 คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และนักบวช พระองค์ทรงนำสิ่งที่พบเห็นมาพิจารณาไตร่ตรอง ทรงพบว่า ชีวิตนี้มีแต่ความทุกข์ ทำอย่างไรจึงจะพ้นจากทุกข์ ทรงคิดว่าชีวิตในพระราชวังของพระองค์ แม้จะเป็นกษัตริย์ที่มีความสมบูรณ์พร้อมทุกอย่าง แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขความทุกข์ให้แก่ตนเองและผู้อื่นได้ หนทางเดียวที่จะพ้นทุกข์ได้ คือ การออกผนวช

เจ้าชายสิทธัตถะทรงครุ่นคิดเรื่องการออกผนวชอยู่ตลอดเวลา จนพระองค์มีพระชนมายุ 29 พรรษา พระนางยโสธราประสูติพระราชโอรสพระนามว่า ราहुล แม้ว่าจะทรงห่วงใยพระโอรส แต่ด้วยความที่ต้องการช่วยมนุษย์ให้พ้นทุกข์ พระองค์จึงทรงตัดสินใจออกผนวชในกลางดึกคืนนั้น โดยทรงม้าชื่อ กัณฐกะ และมีนายฉันนะ มหาดเล็กคนสนิทตามเสด็จ

เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะเสด็จถึงริมฝั่งแม่น้ำอนาโหม ทรงปลงผม โกนหนวด ครองเพศเป็นนักบวช และให้นายฉันนะและม้ากัณฐกะกลับพระราชวังเพื่อแจ้งให้พระเจ้าสุทโธทนะทราบ เจ้าชายสิทธัตถะเดินทางผ่านแคว้นมคธ พระเจ้าพิมพิสารให้การต้อนรับ และทูลเชิญให้ครองเมืองร่วมกัน แต่พระองค์ปฏิเสธ และเสด็จไปยังสำนักอาฬารดาบสและอุทกดาบสเพื่อศึกษาวิธีดับทุกข์

เจ้าชายสิทธัตถะทรงศึกษาสำเร็จฉะฉานชั้นสูง แต่ทรงเห็นว่าไม่ใช่วิธีดับทุกข์ จึงตัดสินใจลาพระอาจารย์ทั้งสองไปบำเพ็ญเพียรด้วยตนเอง โดยเสด็จไปยังตำบลอุรุเวลาเสนานิคม ซึ่งปัจจุบันอยู่ในประเทศอินเดีย

3. ตรัสรู้

เจ้าชายสิทธัตถะได้ทรงบำเพ็ญเพียรโดยการบำเพ็ญทุกรกิริยา คือ การทรมานกายให้ลำบากด้วยวิธีการที่ปฏิบัติได้ยาก เช่น กัดฟัน กลืนลมหายใจ อดอาหาร ทรงทรมานพระวรกายจนผ่ายผอม โดยมีปัญจวัคคีย์ทั้งห้า คือ โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ และอัสสชิ คอยปรนนิบัติดูแลอย่างใกล้ชิด

ต่อมาเจ้าชายสิทธัตถะทรงเห็นว่าการทรมานกายให้ลำบากไม่ใช่ทางพ้นทุกข์ พระองค์จึงเลิก และบำรุงพระวรกายให้มีกำลัง เหล่าปัญจวัคคีย์เห็นเช่นนั้นจึงคิดว่า พระองค์คงไม่สามารถตรัสรู้ได้ จึงแยกไปอยู่ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เมืองพาราณสี

เช้าวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 นางสุชาดาได้นำข้าวมธุปายาสมาถวายเพราะเข้าใจว่าพระสิทธัตถะเป็นเทวดา เมื่อพระสิทธัตถะฉันข้าวมธุปายาสแล้ว ทรงนำถาดไปลอยที่แม่น้ำเนรัญชรา และอธิษฐานว่า หากถาดลอยทวนน้ำพระองค์จะทรงตรัสรู้หาหนทางดับทุกข์ได้ เมื่อล้นคำอธิษฐานถาดลอยทวนน้ำ ในเวลาเย็นพระองค์ทรงรับหญ้าคา 8 กำ นำมาปูลงนั่ง ณ ใต้ต้นมหาโพธิ์ หันพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออก แล้วทรงตั้งพระทัยว่า ถ้าไม่ตรัสรู้ทางพ้นทุกข์จะไม่ลุกไปไหน

พระสิทธัตถะทรงบำเพ็ญเพียร ทำจิตให้เป็นสมาธิ ในที่สุดพระองค์ก็ตรัสรู้หนทางพ้นทุกข์ 4 ประการ คือ **อริยสัจ ๔** ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 รวมเวลาตั้งแต่ออกผนวชจนตรัสรู้เป็นเวลา 6 ปี ขณะนั้นทรงมีพระชนมายุ 35 พรรษา

4. ประกาศพระธรรม

เมื่อตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า พระองค์ทรงเผยแผ่พระธรรมที่ตรัสรู้ ทรงระลึกถึงอาฬารดาบสและอุทกดาบส แต่ทราบว่าเสียชีวิตแล้ว จึงเดินทางไปแสดงธรรมให้แก่ปัญจวัคคีย์ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 ธรรมที่แสดง คือ อัมมจักกัปปวัตตนสูตร โภณทัณณะเป็นผู้รู้แจ้งเห็นธรรมเป็นคนแรก จึงขอบวชเป็นภิกษุรูปแรกในพุทธศาสนา ในวันที่จึงถือเป็นวันที่เกิดพระรัตนตรัยครบทั้ง 3 คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

4.1 โปรดชฎิล 3 พี่น้องและบริวาร

เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จถึงตำบลอุรุเวลาเสนานิคม ได้แวะพักที่สำนักของชฎิล 3 พี่น้อง ซึ่งเป็นนักบวชนับถือลัทธิบูชาไฟ พี่ชายชื่อ อุรุเวลกัสสปะ มีบริวาร 500 คน คนกลางชื่อ นทิกัสสปะ มีบริวาร 300 คน และคนน้องชื่อ คยาก็สสปะ มีบริวาร 200 คน ต่อมาพระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงธรรม ทั้งหมดเกิดความเลื่อมใส และขอบวชเป็นพระสาวก จากนั้นพระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงธรรมจนทั้งหมดสำเร็จเป็นพระอรหันต์

4.2 โปรดพระเจ้าพิมพิสาร

พระพุทธเจ้าพร้อมด้วยชฎิล 3 พี่น้อง ได้เสด็จไปยังกรุงราชคฤห์ ทรงพักอยู่ที่ลัฏฐิวัน หรือสวนตาลหนุ่ม พระเจ้าพิมพิสารทรงทราบข่าวจึงได้พาข้าราชการบริวารและประชาชนไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ประชาชนแปลกใจที่เห็นชฎิล 3 พี่น้องมาพร้อมกับพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าจึงทรงให้พระอุรุเวลกัสสปะชี้แจงถึงสาเหตุที่เปลี่ยนมานับถือพระพุทธศาสนา พระอุรุเวลกัสสปะได้ชี้แจงพร้อมทั้งประกาศว่า พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาของตน และตนเป็นพระสาวกของพระพุทธเจ้า

หลังจากพระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงพระธรรมจนข้าราชการบริวารและประชาชนศรัทธาเลื่อมใส และประกาศตนนับถือพระรัตนตรัย ส่วนพระเจ้าพิมพิสารได้บรรลุธรรมเป็นโสดาบัน จากนั้นได้กราบทูลอาราธนาพระพุทธเจ้า และพระสาวกไปฉันภัตตาหารที่พระราชวังพร้อมกับถวายพระราชอุทยานเวฬุวัน (สวนไผ่) ให้เป็นที่ประทับ

4.3 โปรดพระอัครสาวก

เมื่อพระพุทธเจ้าเริ่มประกาศศาสนา โดยมีพระปัญจวัคคีย์ช่วยกันเผยแผ่ศาสนา พระอัสสชิซึ่งเป็นหนึ่งในปัญจวัคคีย์ที่พระพุทธเจ้าส่งไปประกาศศาสนายังแคว้นมคธได้พบอุปติสสะที่กำลังแสวงหาความรู้เพื่อการหลุดพ้นอยู่ อุปติสสะมีเพื่อนสนิทชื่อ โกลิตะ ทั้งสองได้เกิดความคิดที่จะแสวงหาความหลุดพ้นจึงได้บวชเรียนในสำนักของสัจจชัยปริพาชก เมื่อเรียนจบจึงรู้ว่าสิ่งที่เรียนมาไม่อาจนำไปสู่การพ้นทุกข์ได้ โดยผู้ใดพบเห็นก่อนก็ให้กลับมาบอกกัน

เมื่ออุบติสสะเห็นพระอัสสชิซึ่งกำลังบิณฑบาตอยู่ มีจริยวัตรตรงดงามน่าเลื่อมใส จึงได้ขอสมัครเป็นศิษย์ เมื่ออุบติสสะได้ฟังธรรมก็เกิดดวงตาเห็นธรรม คือ รู้และเข้าใจธรรมที่ฟังจึงรีบไปบอกโกณฑัญญะ แล้วชวนกันไปฟังพระพุทธเจ้าและขอบวช เมื่อบวชแล้วอุบติสสะมีชื่อเรียกใหม่ว่า พระสารีบุตร ส่วนโกณฑัญญะมีชื่อเรียกใหม่ว่า พระโมคคัลลานะ

พระโมคคัลลานะบวชได้ 7 วัน ก็บรรลुเป็นพระอรหันต์ ส่วนพระสารีบุตรบวชได้ 15 วัน จึงบรรลुเป็นพระอรหันต์ ต่อมาทั้ง 2 องค์ได้รับยกย่องให้เป็นพระอัครสาวกของพระพุทธเจ้า โดยพระโมคคัลลานะเป็นพระอัครสาวกเบื้องซ้าย เป็นเลิศในทางมฤตยูมาก และพระสารีบุตรเป็นพระอัครสาวกเบื้องขวา เป็นเลิศในทางมัญญูมาก

4.4 แสดงโอวาทปาติโมกข์

หลังจากที่พระพุทธเจ้าประกาศศาสนาเป็นเวลา 9 เดือน ในคืนวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 พระสงฆ์จำนวน 1,250 รูปได้มาประชุมพร้อมกันโดยไม่ได้นัดหมายที่วัดเวฬุวันในกรุงราชคฤห์ พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์ ซึ่งกล่าวถึงหลักสำคัญ 3 ประการ คือ

- การทำความดี
- การไม่ทำความชั่ว
- การทำจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใส

โอวาทปาติโมกข์ถือเป็นหลักสำคัญอันเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา หลักธรรมคำสอนหมวดหมู่ต่างๆ ในพระพุทธศาสนาสอดคล้องกับหลักสำคัญ 3 ประการนี้ พระสงฆ์สาวกได้นำหลักคำสอนดังกล่าวไปเผยแผ่สั่งสอนประชาชนตามเมืองและแคว้นต่างๆ จนพระพุทธศาสนาตั้งมั่นและเป็นปึกแผ่นมั่นคงในดินแดนชมพูทวีป

5. ปรีณิพพาน

พระพุทธเจ้าทรงประกาศศาสนาเป็นเวลาทั้งสิ้น 45 ปี รวมพระชนมายุได้ 80 พรรษา ทรงเสด็จปรีณิพพานในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ณ เมืองกุสินารา หลังจากทำพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ เหล่าพราหมณ์ได้แบ่งพระบรมสารีริกธาตุของพระองค์ออกเป็น 8 ส่วน

พุทธสาวก

พระอรุเวลกัสสปะ

พระอรุเวลกัสสปะเดิมชื่อ กัสสปะ เกิดที่เมืองพาราณสี แคว้นกาสิ มีน้องชายร่วมบิดามารดา 2 คน คือ นทีกัสสปะ และคยากัสสปะ

เมื่อเรียนจบไตรเพท ซึ่งเป็นคัมภีร์สำคัญของพวกพราหมณ์แล้ว ทั้ง 3 พี่น้องได้ออกบวชเป็นชฎิล แต่งกายคล้ายฤาษี สร้างอาศรมอาศัยอยู่ใกล้ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ตำบลอรุเวลา เสนานิคม นับถือลัทธิบูชาไฟ และถือตนว่าเป็นพระอรหันต์ เป็นที่เคารพนับถือของชาวเมืองราชคฤห์

ต่อมาอรุเวลกัสสปะได้ฟังธรรมจากพระพุทธเจ้าก็เกิดความเลื่อมใส ได้กราบทูลขอบวช แต่พระพุทธเจ้าทรงเตือนให้ท่านบอกความประสงค์ให้บริวารของท่านทราบก่อน เมื่อแจ้งความประสงค์ให้บริวารทราบแล้ว บริวารทั้งหมดของท่านก็ตกลงใจขอบวชตามด้วย หลังจากปลงผมและนำไปลอยในแม่น้ำเนรัญชรา พร้อมด้วยเครื่องบริวารและเครื่องบูชาไฟแล้ว อรุเวลกัสสปะและบริวารทั้ง 500 ก็พากันเข้าเฝ้ากราบทูลขอบวชกับพระพุทธเจ้า ซึ่งพระพุทธองค์ก็ทรงบวชให้ด้วยวิธีแบบ **เอหิภิกขุอุปสัมปทา**

ฝ่ายนทีกัสสปะและคยากัสสปะที่เป็นน้องชายเห็นเครื่องบริวารและเครื่องบูชาไฟของพี่ชายลอยตามแม่น้ำมาก็ตกใจคิดว่ามีเหตุร้ายเกิดกับพี่ชายจึงเดินทางขึ้นมามาหา และสอบถามเรื่องราวเมื่อทราบเรื่องราวทั้งหมดแล้วได้กราบทูลขอบวชพร้อมบริวาร ครั้นบวชแล้วทั้งหมดได้ฟังพระธรรมเทศนาชื่อ อาทิตตปริยายสูตร จากพระพุทธเจ้า หลังจากนั้นก็ได้บรรลुเป็นพระอรหันต์

ชาดก

ชาดก คือ เรื่องราวของพระโพธิสัตว์ในอดีตชาติ ก่อนที่พระองค์จะมาประสูติและตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในชาติสุดท้าย ตัวอย่างชาดกที่นักเรียนควรรู้ :

1. กุฏิทสกชาดก

ขณะที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ที่วัดพระเชตุวัน เมืองสาวัตถี ได้มีพระภิกษุจำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นศิษย์ของพระมหากัสสปะเถระเดินทางมาเฝ้าพระพุทธเจ้าเพื่อกราบทูลเรื่องที่พระภิกษุรูปหนึ่งถูกพระมหากัสสปะตักเตือนก็เกิดความโกรธ ได้ทำลายสิ่งของเครื่องใช้และเผาบรรณศาลา แล้วหลบหนีไป พระพุทธเจ้าทรงเล่าเรื่องอดีตชาติให้ฟัง

กาลครั้งหนึ่งเมื่อสมัยพระเจ้าพรหมทัตเป็นกษัตริย์ปกครองเมืองพาราณสี พระโอรสได้เกิดเป็นนกขมันสร้างรังอยู่บนต้นไม้ในป่าหิมพานต์ เข้าวันหนึ่งในฤดูฝน ฝนได้ตกลงมาไม่ขาดสาย มีลิงตัวหนึ่งนั่งตากฝนหนาวลั่นอยู่ใกล้ๆ รังนกขมัน นกขมันเห็นอาการเช่นนั้นจึงร้องถามออกไปด้วยความแปลกใจว่า “ท่านมีหัว มีมือ มีเท้า คล้ายมนุษย์ แต่เหตุใดจึงไม่สร้างที่อยู่อาศัยเองมานั่งตากฝนหนาวลั่นอยู่ทำไม”

ลิงตอบด้วยความขุ่นเคืองว่า “แม้เรามีหัว มีมือ มีเท้า คล้ายมนุษย์ก็จริง แต่เราไม่มีสมองเท่าเทียมกับปัญญาของมนุษย์ เราจึงไม่สามารถสร้างที่อยู่อาศัยเองได้”

นกขมันได้ฟังเช่นนั้นจึงพูดกลับไปว่า “ท่านลิง หากท่านต้องการให้ปัญญาเกิดขึ้น ท่านจงตั้งใจละทิ้งความไม่ดีที่ท่านเคยทำมาเสียเถิด แล้วตั้งใจทำความดี รักษาศีล ทำจิตให้เป็นสมาธิ ปัญญาก็จะเกิดในตัวท่าน”

เมื่อนกขมันพูดจบ ลิงซึ่งมีนิสัยพาลเกิดความโมโหในใจว่า “เจ้านกขมันกำลังด่าเรา เราจะไม่ให้มันอยู่ในรังนี้ต่อไป” จากนั้นลิงก็กระโดดเข้าไปหานกขมัน นกขมันไหวตัวทันรีบบินไปเกาะต้นไม้ต้นอื่น ลิงจึงได้แต่ทำลายรังของนกขมันจนแหลกหมด แล้ววิ่งไปทางอื่น

เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสชาดกเรื่องนี้จบ จึงตรัสเป็นพุทธสุภาษิตว่า “บุคคลเมื่อจะเที่ยวไป ถ้าไม่ประจบคนที่ดีกว่าหรือเช่นเดียวกับตน เทียบคนเดียวกันดีกว่าเที่ยวไปกับคนพาล เพราะความเป็นเพื่อนย่อมไม่มีในหมู่คนพาล”

2. มหาอุกกุสชาดก

ในสมัยพุทธกาลพระพุทธเจ้าประทับอยู่ในวัดพระเชตวัน ทรงทราบเรื่องที่พระภิกษุในวัดนำมาสนทนากันในหอประชุมเกี่ยวกับการผูกมิตรกับบุคคลต่างๆ ของอุบาสกคนหนึ่ง พระองค์จึงได้เสด็จไปยังหอประชุม แล้วตรัสสรรเสริญอุบาสกคนนั้นว่า “ในอดีตชาติอุบาสกคนนี้ได้ทำเช่นนี้มาแล้วเหมือนกัน” จากนั้นจึงทรงเล่าเรื่องในอดีตชาติให้ฟัง

กาลครั้งหนึ่งมีชาวบ้านกลุ่มหนึ่งประกอบอาชีพล่าสัตว์ พอทราบข่าวว่าป่าใดมีสัตว์มากก็พากันไปป่านั้นเพื่อล่าสัตว์ ไม่ไกลจากหมู่บ้านมากนักมีป่าใหญ่แห่งหนึ่ง ในป่านั้นมีสัตว์ 4 ชนิดอาศัยอยู่ ได้แก่ เหยี่ยวสองฟัวเมีย ราชสีห์ พญานกออก และเต่า สมัยนั้นพระโอรสได้เกิดเป็นราชสีห์

วันนั้นเหยี่ยวสามีได้ปรึกษาภรรยาถึงการมีลูก ภรรยาบอกว่า “ตั้งแต่เรามาอยู่ที่นี้เรายังไม่มีเพื่อนเลย ถ้าเกิดอันตรายขึ้นมาเราจะพึ่งพาใคร ก่อนที่เรจะมีลูกน้อย เราควรไปผูกมิตรกับสัตว์อื่นๆ 3 ตัวก่อน” เหยี่ยวสามีเห็นด้วย จึงไปผูกมิตรกับสัตว์ทั้ง 3 ตัวแล้ว ไปทำรังอยู่ที่ต้นกระพุ่มข้างสระน้ำไม่นานนักก็มีลูกน้อย 2 ตัว

อยู่มาวันหนึ่ง พวกชาวบ้านกลุ่มนั้นพากันตระเวนล่าสัตว์ป่าตลอดวันแต่ไม่ได้เลย จึงปรึกษากันว่าจะพักอยู่ในป่านี้เมื่อล่าสัตว์ได้แล้วค่อยกลับบ้าน จึงพักค้างคืนใต้ต้นกระทุ่มนั้น และก่อกองไฟไต้ยุง คว้นไฟได้รมลูกเหี้ยว มันจึงพากันร้องขึ้น พวกเขาจึงคิดจะจับลูกเหี้ยว มาปิ้งกิน แม่เหี้ยวได้ยินลูกส่งเสียงร้องก็รู้ว่ามียัย จึงรีบบอกสามีให้ไปขอความช่วยเหลือจาก พญานกออก พญานกออกยินดีที่จะช่วยเหลือ จึงได้บินไปจับอยู่ที่ต้นไม้ต้นหนึ่งที่อยู่ข้างเคียง

พอชาวบ้านคนหนึ่งถือคบเพลิงป็นขึ้นต้นไม้ใกล้จะถึงรังเหี้ยว พญานกออกก็รีบ บินลงในสระน้ำและนำน้ำมาดับไฟ ชาวบ้านต้องลงมาจุดคบเพลิงแล้วป็นขึ้นไปใหม่ พอใกล้จะ ถึงรังเหี้ยวพญานกออกก็ดับคบเพลิงอีก เป็นอยู่อย่างนี้จนถึงเที่ยงคืน

เหี้ยวเห็นพญานกออกเหน็ดเหนื่อยมากแล้ว จึงให้กลับไปพักผ่อน ส่วนตนรีบไป ขอความช่วยเหลือจากเต่า เต่าขึ้นมาจากสระน้ำ พร้อมนำโคลนและสาหร่ายขึ้นไปดับกองไฟ พวกชาวบ้านเห็นเต่าขึ้นจากสระน้ำมาดับไฟก็พากันหันมาจับเต่าแทน แต่กลับถูกเต่าดึงลากลง สระน้ำไป ครั้นขึ้นจากสระน้ำพวกชาวบ้านพากันบ่นพึมพำว่า มีพญานกออกคอยดับไฟเราตั้ง ครึ่งคืน คราวนี้ถูกเต่าลากลงน้ำอีก พรุ่งนี้เช้าค่อยมาจับลูกเหี้ยวก็ได้

ส่วนเหี้ยวสองตัวเมียได้ไปขอความช่วยเหลือจากราชสีห์ ราชสีห์รับคำแล้ว เดินทางไปที่กองไฟของพวกชาวบ้าน พวกชาวบ้านพอเห็นราชสีห์ต่างพากันกลัวตายแตกตื่นวิ่ง หนีกระเจิงไป ราชสีห์เดินไปได้ต้นกระทุ่มไม่เห็นมีใครหลงเหลืออยู่เลย ไม่นานเหี้ยว พญานกออก และเต่าต่างก็เข้ามาหาราชสีห์จึงกล่าวว่า ตั้งแต่นี้ไปพวกเราจะไม่ทำลายมิตรภาพ จะอยู่ร่วมกัน อย่างไม่ประมาท จากนั้นสัตว์ทั้งหมดก็ได้แยกย้ายกันไปยังที่อยู่ของตน

แม่เหี้ยวมองลูกน้อยของตนแล้วพูดว่า “เพราะอาศัยมิตรแท้ เราจึงรักษาลูก เอาไว้ได้” แล้วจึงกล่าวเป็นสุภาษิตว่า “บุคคลพึงคบมิตรสหายและเจ้านายไว้ เพื่อจะได้รับ ความสุข เรากำจัดศัตรูได้ด้วยกำลังแห่งมิตร เป็นผู้พร้อมเพรียงด้วยบุตรทั้งหลาย บันเทิงอยู่ เหมือนเกราะที่บุคคลสวมแล้วป้องกันลูกศรทั้งหลายได้”

ชาวพุทธตัวอย่าง

ในพระพุทธศาสนามีชาวพุทธจำนวนมากที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธที่ดี เราควรศึกษาประวัติ ผลงาน และวิธีการดำเนินชีวิตของท่านเหล่านั้นเพื่อนำมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติต่อไป

1. สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก

สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก หรือสมเด็จพระบรมราชชนก มีพระนามเดิมว่า สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหิตลอดุลยเดช ทรงเป็นพระราชโอรสของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวกับสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า พระนามที่พระญาติเรียกกันทั่วไป คือ ทูลกระหม่อมแดง แต่ประชาชนทั่วไปมักเรียกว่า กรมหลวงสงขลานครินทร์

เมื่อยังทรงพระเยาว์ ทรงผนวชเป็นสามเณรอยู่ที่วัดบวรนิเวศวิหาร จากนั้นทรงลาผนวชแล้วเสด็จไปศึกษาต่อต่างประเทศจนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ประเทศอังกฤษและทรงศึกษาวิชาการทหารที่ประเทศเยอรมนี จากนั้นได้เสด็จกลับประเทศไทย

เมื่อเสด็จถึงกรุงเทพฯ ทรงเข้ารับราชการในกระทรวงทหารเรือ แต่ต่อมาก็ทรงลาออก เพราะไม่ต้องอัยยาคัย โดยหันมาสนพระทัยทางด้านการแพทย์และการสาธารณสุขซึ่งประเทศไทยยังล้าหลังอยู่มาก จึงตัดสินใจเสด็จไปศึกษาวิชาสาธารณสุขที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2463 สมเด็จพระบรมราชชนกได้อภิเษกสมรสกับสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงมีพระราชโอรสและพระราชธิดารวม 3 พระองค์ คือ

1. สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
2. พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล รัชกาลที่ 8
3. พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9

พระราชกรณียกิจ

พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระบรมราชชนกมีหลายด้าน แต่ที่เด่นชัด คือ ด้านการแพทย์และสาธารณสุข เช่น

- ทรงขยายเนื้อที่ และกิจการของโรงพยาบาลศิริราชเพื่อให้เหมาะสมกับการเป็นโรงเรียนแพทย์
- ทรงเป็นผู้แทนฝ่ายไทยเจรจากับมูลนิธิร็อกกีเฟลเลอร์เพื่อขอความร่วมมือในการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาทางด้านการแพทย์ของไทย
- พระราชทานเงินสร้างตึกคนไข้ในโรงพยาบาล 1 หลัง
- พระราชทานทุนส่งนักศึกษาวิชาแพทย์และพยาบาลไปศึกษาต่างประเทศ

สมเด็จพระบรมราชชนกทรงเป็น “พระบิดาแห่งการแพทย์ไทย” และโอกาสครบวันพระราชสมภพ 100 ปี ของสมเด็จพระบรมราชชนก องค์การยูเนสโก (UNESCO) ได้ประกาศสดุดีพระนามของพระองค์ในฐานะทรงเป็นบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมระดับโลก

คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง

สมเด็จพระบรมราชชนกทรงประกอบด้วยพระจริยวัตรอันควรแก่การเคารพสักการะและการประพฤติปฏิบัติตามเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากทรงเพียบพร้อมด้วยคุณธรรมหลายประการ เช่น ทรงมีความอ่อนน้อมถ่อมตน ทรงมีพระเมตตาและกรุณา ทรงมีความรับผิดชอบ เป็นต้น

2. สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือสมเด็จพระบรมราชชนนี มีพระนามเดิมว่า **สังวาลย์**

พระองค์ทรงกำพร้าทั้งพระชนกและพระชนนีตั้งแต่พระเยาว์ เมื่อพระชันษาได้ 8 พรรษา สมเด็จพระเจ้าฟ้าหลวงองค์ กรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธรได้นำขึ้นถวายตัวเป็นข้าหลวงที่สวนสีกะตุในพระราชวังดุสิต ต่อมาถูกส่งไปศึกษาที่โรงเรียนสตรีวิทยา

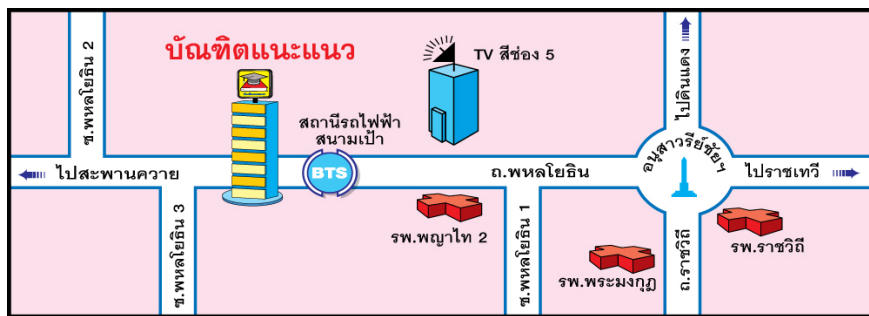
หลังทรงศึกษาจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้ว ทรงเข้าศึกษาที่โรงเรียนแพทย์พดุงครรภ และหญิงพยาบาลแห่งศิริราช เมื่อจบหลักสูตร 3 ปีแล้ว ก็ทรงปฏิบัติงานอยู่ที่โรงพยาบาลศิริราช

ต่อมาสมเด็จพระบรมราชชนนีทรงได้รับการคัดเลือกให้เป็นนักเรียนทุน ไปศึกษาต่อวิชาพยาบาลที่ประเทศสหรัฐอเมริกา

ณ ที่นั้น สมเด็จพระบรมราชชนนีได้ทรงพบกับสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร์ อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก หรือสมเด็จพระบรมราชชนก และต่อมาทั้งสองพระองค์ก็ได้อภิเษกสมรสกัน ทรงมีพระราชโอรสและพระราชธิดารวม 3 พระองค์ เมื่อสมเด็จพระบรมราชชนกเสด็จสวรรคต สมเด็จพระบรมราชชนนีได้ทรงเลี้ยงดูพระราชโอรสและพระราชธิดาทั้ง 3 พระองค์

โปรดทราบ!

ตัวอย่างนี้จะโชว์เฉพาะหน้า 1-20 เท่านั้น
หากจะขอดูหนังสือทั้งเล่ม ต้องติดต่อที่
บัณฑิตแนะแนว (โทรศัพท์ 02-2794808)
หรือ ที่ร้านจำหน่ายหนังสือชั้นนำทั่วประเทศ

สำนักงานบัณฑิตแนะแนว 1033/4 ถ.พหลโยธิน สามเสนใน พญาไท กทม. 10400

เวลาทำงาน 08.00-17.00 น. Website : www.bunditnaenaew.com

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ เปิดทุกวัน (จันทร์-อาทิตย์) โทรศัพท์ 02-2794808 แฟกซ์ 02-6171820

ชุด โจทย์ขั้นเทพ และ คลังโจทย์....หนังสือชุดเดียว
ในประเทศไทย!! ที่มี **"ตารางสรุปคำสถิติของนักเรียนทั่วประเทศ"**
สำหรับใช้เปรียบเทียบเพื่อประเมินความสามารถของตัวเองในแต่ละ
วิชาได้อย่างชัดเจน จัดพิมพ์หลายเล่ม แยกตามระดับชั้น โจทย์ครอบคลุม
และพลิกแพลงหลายรูปแบบ เพื่อความเป็นเลิศเหนือระดับ พร้อมเฉลย
ละเอียดเข้าใจง่าย เหมาะสำหรับใช้เตรียมสอบเพื่อวัดพื้นฐานความรู้
สอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อ และสอบแข่งขันในทุกสนาม!

โจทย์ขั้นเทพ ประถม
ราคา 199 บาท

โจทย์ขั้นเทพ ม.ต้น
ราคา 299 บาท

คลังโจทย์ ประถม
ราคา 199 บาท

คลังโจทย์ ม.ต้น
ราคา 299 บาท

ชุด TOP เป็นหนังสือสรุปเนื้อหาสำคัญ ตามหลักสูตรในแต่ละ
วิชาของแต่ละระดับชั้นพร้อมแบบฝึกหัดท้ายบท เหมาะสำหรับนักเรียน
ใช้อ่านทบทวนความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลการสอบที่ยอดเยี่ยม

ชุด TEST เป็นหนังสือโจทย์แบบฝึกหัดเรียงตามบทเรียนแต่ละ
เรื่องของวิชานั้นๆ เหมาะสำหรับนักเรียนใช้ฝึกทำเพื่อทบทวนและ
พัฒนาความรู้ด้วยตัวเอง เพราะจะมีโจทย์ ที่ออกครอบคลุมทุกเรื่อง
ครบถ้วนและพลิกแพลง ตั้งแต่ง่ายไปหายาก พร้อมเฉลยอย่างละเอียด

หนังสือทั้งชุด **ชุด TOP** และ **ชุด TEST** จัดพิมพ์ด้วยกระดาษปอนด์
สีขาวอย่างดี โดยระดับประถมศึกษา แยกเป็น 6 ชั้น ๆ ละ 5 วิชา คือ
คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์, ภาษาอังกฤษ, ภาษาไทย และสังคมศึกษา ดังนี้

TOP ป.1-ป.3
ราคา 89 บาท

TOP ป.4-ป.6
ราคา 109 บาท

TEST ป.1-ป.3
ราคา 69 บาท

TEST ป.4-ป.6
ราคา 79 บาท

ชุด เตรียมสอบ NT & ONET และ สอบเรียนต่อ
เพื่อเตรียมสอบ NT & O-NET และ สอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อ มีหลายเล่ม

คัมภีร์สอบ O-NET ป.6
ราคา 159 บาท

เฉลยข้อสอบจริงเข้า ม.1
ราคา 199 บาท

คัมภีร์สอบเข้า ม.1 สาธิต
ราคา 299 บาท

ชุดยอดเก็งเข้า ม.1 EP
ราคา 159 บาท

มีวางจำหน่ายที่ร้านหนังสือชั้นนำทั่วประเทศ หรือสั่งซื้อโดยตรงที่

บันติตแนแนว กว่า 30 ปีแห่งผลงานและความเชื่อมั่น
1033/4 ถ.พหลโยธิน สามเสนใน พญาไท กทม. 10400
โทรศัพท์ 02-2794808 แฟกซ์ 02-6171820 www.bunditnae-naew.com

กว่า 30 ปี ในวงการศึกษากับ 4 ผลงานคุณภาพ
ที่สร้างสรรค์เพื่อเยาวชนไทย

1

**ศูนย์จัดสอบ
ทางวิชาการ**

จัดสอบด้วยข้อสอบมาตรฐานพร้อมกัน
ทั่วประเทศ ปีละกว่า 200,000 คน โดยแบ่ง
การสอบออกเป็น 3 กลุ่ม ตามระดับการศึกษา
ของนักเรียน คือ PRE-TEST ระดับประถม
ศึกษา (ป.2-ป.6), ระดับมัธยมศึกษา (ม.1-ม.3)
และ ระดับมัธยมศึกษา (ม.4-ม.6) เพื่อให้นักเรียน
ทราบระดับความสามารถทางวิชาการของตนเอง
จนใช้เป็นแนวทางในการเลือกสถานศึกษาต่อ
และอาชีพได้อย่างเหมาะสม

2

**ศูนย์ผลิตตำรา
และสำนักพิมพ์**

ผลิตและจำหน่ายหนังสือคู่มือประกอบการ
เรียนตั้งแต่ประถม-มัธยมศึกษา ด้วยความ
โดดเด่นของเนื้อหาที่อ่านเข้าใจง่าย ครบถ้วน
ตรงตามบทเรียน ทั้งเล่มต้น-เล่มปลาย
เพิ่มศักยภาพในการเรียนและเตรียมตัวสอบ
สำหรับทุกช่วงชั้น

3

**ศูนย์กวดวิชา
แนวใหม่**

รูปแบบใหม่ของการกวดวิชา เปิดสอน
ตั้งแต่ระดับประถม-มปลาย ดำเนินการสอน
โดยทีมอาจารย์ชั้นนำของประเทศที่มีเทคนิค
การถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจง่าย เน้นปูพื้นฐาน
ให้แน่น เสริมด้วยกระบวนการสอบ เพื่อวัด
และพัฒนาความรู้ตลอดหลักสูตร โดยมี
เจ้าหน้าที่แนะแนวคอยดูแลอย่างใกล้ชิด

4

**ศูนย์บริการ
ด้านแนะแนว**

การวิเริ่มและบุกเบิกงานแนะแนวที่เปิดให้
บริการแก่โรงเรียน, ครู, ผู้ปกครอง และนักเรียน
ทั่วประเทศ ตลอดเวลากว่า 30 ปีที่ผ่านมา
เป็นผลงานอีกด้านหนึ่งที่เราก่อใจ ทั้งในเรื่อง
ของการรวบรวมข้อมูล-ข่าวสาร และผลิตสื่อ
วัสดุต่างๆ ทางด้านแนะแนวออกเผยแพร่
รวมถึงการให้คำปรึกษาด้านแนะแนวฟรี

**TOP ชั้น ป.4
วิชา สังคมศึกษา**

ISBN 978-616-504-101-0

ราคา 109 บาท